

שיטת הבחירות האזוריות אינה הופכת זבל לזהב - אבל היא נועדה להפוך מיעוט לרוב

האיכר והברז

לה מיפלגה מסוימת, אלא איפה היא קיבלה אותם. בחשבון הסופי יכול קול בתל-אביב להיות בעל משקל כפול מזה של קול בדימונה, או להיפך. זהו העיוות, המונח ביסודה של השיטה.

בעלי שיטת האזוריות המוצעת לנו אומרים: נכון, יש עיוות כזה, אבל ניתן לתקן אותו. איך?

בניח: יחלקו את הארץ ל-20 מחוזות. בכל מחוז יבחרו ארבעה ח"כים לפי שיטה יחסית. מילבדם ייבחרו 40 ח"כים על פי האחוז שהשיגה כל מיפלגה בסך-הכל הארצי. גם שיטה מורכבת ומסובכת זו אינה מכטיחה שוויון בין הקולות. אם ייבחרו 40 חברי-כנסת על-פי חלוקה קת'הקולות הארצית, פירוש הדבר שכל אחד מהם יצטרך לקבל 3% מן הקולות. זהו אחוז-חסידה גבוה.

אבל בעליה-שיטה רוצים להתחכם. הם מציעים כי שום מיפלגה לא תשותף כלל בחלוקה הארצית, אם לא זכתה במנדט-סים באזורים.

מה פירוש הדבר? אם ייבחרו בכל איזור ארבעה ח"כים, יהיה קיים בהם אחוז-חסידה של 25% בקירוב. מישמע, שעל-פי שיטת-האזוריות נוס יהיה קיים אחוז-חסידה עצום. אחוז זה יבטיח שקולותיהם של מאות אלפי ברזים יאבדו כליל (כפי שאבדו הקולות של בני עדות-המזרח בבחירות הפנימיות ב-ד"ש). ממילא יזכו המיפלגות הגדולות בייצוג העולה בהרבה על שיעור הקולות שקיבלו בקלפי.

התוצאה: המיפלגה הגדולה ביותר (נניח: 40%) עולה לזכות ב-רוב המנדטים בכנסת (נניח: 55%), למרות של א זכתה ברוב קולות הקלפי.

זהו החלום הישן של בן-גוריון.

לניין אחוז-החסידה, המופיע כאן כבדרך-אגב, כאילו תופעת-לילואי בלי-תיחשובה, הוא העיקר.

אנחנו מדינה דינאמית, המתפתחת במהירות. המיסד הפוליטי קפא, לעומת זאת, לפני שני דורות. המישטר כולו אינו מתפקד, מפני ששולט בו קארטל של מיס-לגות ישנות ועייפות, אשר אף באחת מהן אין תמימות-דעים על כל נושא שהוא. על כן אינן מסוגלות לגבש ולבצע פית-רוגות ברורים לשום בעייה.

מיפלגת ד"ש היא אומנם חדשה, אך היא נולדה עם כל סימניה-הזיקנה האלה. אין בה תמימות-דעים על שום דבר - מילבד תרופת-האליל של שינוי שיטת-הבחירות. **במצב כזה, חיוני הוא לאפשר לכוחות חדשים, המציעים פיתרון נות חדשים, להתמודד בבחירות ובכנסת.**

הניסיון מלמד שהוויכוח הלאומי האמיתי, תי, שהוא חיוני לקידום המדינה, מתנהל דווקא בין גופים פוליטיים סגנוניים-יחסית, שלא נפלו קורבן לתהליך הכללי של הת-אבנות, הסתאבות והתמסדות. **שיטת-הבחירות האזוריות נדרש עדה לחסל גופים אלה. היא תסגור את שערי הכנסת לפני כל מי שיש בפיו פיתרון חדש, בלתי-פופולרי - והרי כל רעיון חדש, חשוב וחיובי ככל שיהיה, הוא בלתי-יפוי פולרי בראשית דרכו.**

הוויכוח הלאומי האמיתי יגורש מן הר-כנסת, ויעבור למקום אחר - אולי ל-רוב, אולי למחתרת. ואילו כנסת יש-לוט הקארטל של המיפלגות הגדולות, י-יחלקו ביניהן את השלל באינן מפריע, ובלא הטרדה - מין באדר-עופור, או באדר-עופרת-חמיר, במהדהרת-ענק.

(המשך בעמוד 32)

מרב תיסכול ויאוש המציא בן-גוריון את שיטת-הבחירות האזוריות. מבחינתו, הוא נועדה לשמש מטרה מסוימת מאד: להפוך מיעוט בציבור, לרוב במ-כנסת.

בן-גוריון דיבר על דמוקרטיה, על שיטה מושלמת, על רצון הבו-חרים, על גאולת ישראל, אבל לנגד עיניו עמד כלל פשוט: השיטה האידאולוגית היא זו המאפשרת לי מיפלגת-שילטון, המקבלת 40% של הקולות בקלפי, לזכות ב-60% של המנדטים בכנסת.

דאי לזכור היסטוריה זו, כי היא מלמדת הרבה על שיטת-הבחירות האזוריות, הלכה-למעשה.

במעבדה ש, ד"ש צריך לעניין את הציבור כולו.

כי ד"ש היא נושאת-הדגל העיקרית של שינוי שיטת-הבחירות, היא מציעה למדינה את שיטת-הבחירות האזוריות לתרופת-פלא לכל המכאובים החוליים. היא מבטיחה ששינוי שיטת-הבחירות יהווה תנאי עיקרי (או יחיד) להשתתפותה בקואליציה הבאה. הכנסת הבאה תפור, לדבריה, את רי תקופה קצרה, כדי לאפשר בחירות חדשות על-פי השיטה החדשה. השינוי הרשום על דגל ד"ש מצטמצם כ-ל-כולו בשינוי שיטת-הבחירות. לא שיר-נוי המדיניות בנושא השלום, לא שינוי חברתי, לא שינוי הכפייה הדתית. בעיי-ניה, כל השינויים האלה הם כאיך-כאפס לעומת השינוי האחד, הגדול, המושיע: הג-הגת שיטת-הבחירות המושלמת, האידי-אלית.

הבחירות הפנימיות בד"ש: מיפלגת במעבדה

הטענה מס' 1 נגדה היא בדיוק זו: שהיא עולה להפוך מיעוט לרוב, ורוב למיעוט.

הנה תרגיל פשוט: נניח שתונגה שיטת-בחירות אזורית-אישית, כפי שרצה בן-גוריון, על-פי השיטה הבריטית. הארץ תתי-חלק ל-120 איזורי-בחירות. בכל מחוז נבי-חר איש אחד.

בשלושה איזורי-בחירה, בני 1000 ברי-חרים כל אחד, מתחרות ביניהן שתי מיפ-לגות. מיפלגה א' זוכה באיזור א' ב-800 קולות, באיזור ב' ב-450 קולות, באיזור ג' ב-400 קולות. מיפלגה ב' זוכה באיזור א' ב-200 קולות, באיזור ב' ב-550 קולות, באיזור ג' ב-600 קולות.

הסיכום: מיפלגה א' זכתה ב-1650 קולות, ובמנדט אחד. מיפלגה ב' זכתה בשלושה האיזורים ב-1350 קולות, ובשני מנדטים. הריב-הפך מיעוט, המיעוט הפך רוב. בצורה זו או אחרת נכון כלל זה בכל שיטת-בחירות אזוריות. גם בשיטת האני-דרוגינסו המוצעת עתה בשראל - שיר-לוב של השיטה האזורית עם השיטה הי-יחסית - קיימת סכנה זו. כי בכל איזור יאבדו קולות המיפלגות הקטנות יותר, וממילא יינתן מישקל-יתר לקולות המפי-לגות הגדולות יותר. החלוקה תהיה שרי-רותית.

זהו עיקר-העיקרים בכל שיטה איזור-רית - הגיאוגרפיה חשובה יותר מן הי-ארית-מטיקה. לא חשוב כמה קולות קיב-י

אלית, פרי המצאתם הגאונית של מדעני-ד"ש.

עתה הוכח, כי מדענים אלה הביאו אסון פנימי על ד"ש. סביר להניח כי הנהגת השיטה המומי-צת עדיים בבחירות לכנסת, תמיט אסון על המדינה כולה.

דאי לזכור כיצד נולדה הפרה הי-קדושה של שינוי שיטת-הבחירות, הרועה מאו בשדה הפוליטי הישראלי. **אביה הרוחני של הפרה היה דוד בן-גוריון, יונאן ירון ינק את התורה מפיו, יחד עם שאר הסממי-נים של המישטר הכן-גוריוני.**

בן-גוריון לא היה פרופסור, אף שאהב להעמיד פני אינטלקטואל מופלג. הוא היה פוליטיקאי ממוחל מאד, מעשי מאד. הוא היה קודם כל ומעל לכל, מנהיג-מיפלגה וטכנאי של שילטון. **אבל בן-גוריון מעולם לא הצליח להשיג את מטרות-חיוני: רוביקולות בקלפי.**

כמו מיקס-שווא מידברי, המעלה לעיני גווע-בצמא אגמים מדומים של מים מתרי-קים, כך היה חלומו של בן-גוריון לזכות ב-50.1% של קולות הבחורים. בחורי-יש-ראל היו זהירים. הם העריצו את בן-גוריון, ויון הפכוהו מנהיג-הדור. אך הם סירבו בהחלט להעניק לו את הרוב שהיה הופך אותו שליטי-יחיד במדינה. בדרך-כלל נתנו לבן-גוריון כ-40% מן הקולות.

סיפור ישן-נושן: איכר היה רגיל כל חייו לשאוב מים מן הבאר. באחד הימים נודמן, בפעם הרא-שונה לעיר גדולה. הוא הציץ מבעד החלון לתוך אחד הבתים, וראה דבר מדהים: אשה ניגשה אל ברז שהיה תקוע בקיר, סובבה את הידית - והנה זרמו מתוכו מים. "טמבל שכמוני!" אמר האיכר לעצמו. "כל היי אני מתאמץ ומוביל דליים מן הבאר, ולא ידעתי שיש שיטה כל-כך פשוטה!"

מיהר האיכר אל החנות הסמוכה, קנה ברז מבריק וחזר הביתה בלב שמה. הוא קדח חור בקיר-המיטבח, תקע לתוכו את הברז החדש, וסובב את הידית. **אינם שום מים לא יצאו, מושם מה, מן הברז.**

שבועות האחרונים ישבו כמה פרופסורים חכמים ומלומדים, שכל אחד מהם קרא בממוצע 365.8 ספרים על שיטת-הבחירות, והמציאו סוף-סוף את הי-שיטה האידאולוגית לבחירת מועמדיה של מיפלגה לכנסת.

השיטה הביאה את הדמוקרטיה לפיסגת השלמות. היא באה להבטיח לחברי-מיפ-לגה את היכולת לבחור בניציגות-אמת. בלא קנאות, בלא ועדות-מינויים, בלא קבוי-צות-לחץ.

לולא הופעלה השיטה במציאות, היו הכל משוכנעים עתה שהנה נמצאה שיטת-הבחירות המושלמת.

אולם, למרבה הצער יושמה השיטה ב-מציאות. התנועה הדמוקרטית לשינוי רכי-שה אותה מידי הפרופסורים, והפעילה אר-תה לעיני העם כולו. היא בנתה את כל תעמולת-הבחירות שלה על תרגיל זה ב-דמוקרטיה מעשית.

והנה אירע לד"ש מה שאירע לאותו איכר.

משהו מצחיק (ואולי עצוב) קרה לשיטת-הבחירות המושלמת, בדרך-משולחת-העבודה של הפרופסורים אף המציאות הפוליטית של העם-קנים.

הרפתקן פוליטי חסר-עקרונות, הדומה לשבשבת-רוח חלודה, שלא היה עובר לבדו אף את אחוז-החסידה לכנסת, הצליח, בעז-רת שיטת-הבחירות-הדמוקרטית-המושלמת, להשתלט על ד"ש. הוא דחק הצידה את קבוצת המייסדים, ותפס את המקומות הי-מרכזיים - בדומה להרפתקן כלכלי הקו-נה תבילת-מניית המבטיחה לו את השליטה בחברה גדולה.

ציבורים גדולים של חברים נותרו ללא כל ייצוג. אין כל דימיון בין ציבורי-החבר-רים לבין מיבנה המנהיגות. **הדמוקרטיה המושלמת הביאה לסידוף מוחלט.**

אשר המציאות אינה מתאימה ל-תיאוריה, אפשר להסיק אחת משתי-המסקנות:

או המציאות אינה בסדר, או שהתי-אוריה אינה בסדר.

פרופסור יכול להסיק את המס-קנה הראשונה. לאדם פשוט כמוני אין-מונח מן המסקנה השנייה.

'וזהי מסקנה חשובה מאד.

מה שקרה לד"ש אינו נוגע, לכאורה, אלא לד"ש עצמה ולאנשים שהתפתח, לשעה-קלה, לחשוב מן נמצאה אבן-החכמים. בכל דור ודור יש אנשים תמימים המאמי-נים לאלכימאים, המבטיחים להפוך זבל לזהב.

אדם העיוות המיפלגתי שנועד